

govori Aleksii. „Pa da bi tudi bilo tako, kaka to za mene sramota! Ona je nejevernica, hči paševa; nikdar ne more moja biti.“

„Al moja bode in mora biti moja“ — zagermi Igor.

„Nikdar!“ — reče Aleksii določno — „nikdar ne bo, dokler sem jaz živ.“

„Kaj tako? — Vedi toraj“ — zarijove divji Igor — „da preklinjam najuo pobratimstvo in zarotim se ti, da se bom maščeval.“

Aleksii prime po pištolah za pasom in hitrih korakov odide, ne pogledaje Igora. Glasna in strašna Igorova kletev spremlja ga, in še iz daljave čul je njegovo rotenje: „Ona bo moja. — mora biti moja!“ (Dal. prih.)

Kratkočasnica.

Francoz jajca valí.

Moj rajniki oče so mi pripovedovali enkrat to-le: V petnajstem stoletju je bil cesar Korl po imenu; imel je nekega Francoza za ministra, ktereга je posebno cesarica rada imela. Bil je pa v cesarjevi hiši po tadanji navadi en dvorsk smešnež ali norè (Hofnarr), ktereга je cesar zavoljo njegovih šal, pa tudi zavoljo njegove modrosti rad imel. Al ta dva: norè in Francoz se nista mogla terpeti, ker je uni iz Francoza se vedno norca delal. Nekega dne cesarica smešneža hudo okrega. On razžaljen pobegne in cesarski dvor zapusti. Ko ga že štirinajst dni na dvoru manjka, začnejo vsi žlahniki po njem popraševati. Na to cesar vès serdit Francozu zapové, ako on smešneža v 14 urah domú ne pripeljá, mora tudi on cesarsko hišo zapustiti. Francoz, akoravno ne rad, mora vendar iti noreta iskat. Ko pride do njegove hiše, ki je zunaj mesta stala, poprašá vratarja, ali je cesarjev norè domá? Odgovor dóbi, da je domá, pa nobenega človeka k sebi v sobo ne pusti. Ker je pa ubogi Francoz le prosil in prosil, da bi smel do njega priti, mu je bilo dovoljeno pod prisego molčanja v sobo stopiti. Al čudo — kaj najde? — na sredi sobe je bil velik jerbás, notri je bila slama, na slami 50 jajc, in na njih norè nag sedí, samo enmalo slame po sebi ima. „Za Božjo voljo! kaj pa delaš?“ — ga Francoz praša. „Ti ja veš, da naša gospôda rada pišeta jé; zdaj pozimi pa nobena kokla valiti noče; zato sem sklenil pišeta valiti in jih v cesarjevo hišo nesti.“ Kok, kok, kok! začne zdaj kokati. Francoz ga prosi: „Ljubi moj, pusti to neumnost in pojdi na cesarski dvor, drugač zgubim jaz službo, če več ne, saj za eno uro.“ Al norè odverne: „Oj, gospod! kako ste pač nori; 14 dní že se terpinčim, zdaj bi pa bilo vse zastonj; kaj je meni mar za vašo službo; jez le hočem pišeta zvaliti.“ Ker mu pa Francoz le mirú ne dá, privoli k cesarju iti, pa s tem pogojem, da mora Francoz namesto njega tako dolgo na jajcih sedeti, dokler on nazaj ne pride. Ker drugače ni, se Francoz sleče, počene na jajca in valiti začne. Potem, ko ga norè še podučí, kako mora jajca mešati in paziti, da nobenega ne zdrobi, je odšel na cesarski dvor.

Ko norè na dvor pride, mu grejo vsi naproti in ga prašajo, kje je bil tako dolgo. On je pa štimano odgovoril: „Ako hočete viditi nekaj, česar še nikoli nobeden vidil ni, pojdite z mano.“ Na to se cesar, cesarica in vsa druga gospôda vzdigne in hití za norétom. Ko do njegove hiše pridejo, vidijo na vratih zapisano: „Veliko čudo!“ Nato norè vrata odpre in na glas zakriči: „Ste že vidili Francoza jajca valiti?“ Velik smeh nastane; vsak je to hotel viditi, kaj da je; pa nagi Francoz s slamnato odejo skoči iz hiše in se zmuzne, da ga nikoli noben več ni vidil na cesarskem dvoru. Še sedaj ni več psovke za Francoza, kakor je ta, da „Francoz jajca valí“.

Vprašanje.

Ker je bil lani v „Novicah“ poziv naročila na „Vilo slovensko“ za leto 1861 razglašen, od tadaj pa že 5. mesec leta 1861 teče in še nismo ne vidili ne kod brali, naj si bo osnutja ali preklica o „Vilah slovenskih“, se obernemo s prašanjem na „Novice“*), ako jim je kaj znanega o tem, ali pa na gospod Zakrajšek-a, naj nam pojasnijo, ali imamo še dalje čakati obljubljene knjige, ali ne? kajti nekterim poslanim rečem se bo že pripravi čas raztekel; sicer se poslano po drugi poti na svetlo spravi. E.

Dopisi.

Na Dunaji 31. sušca. H. B. — Prav imajo, ki pravijo in molijo: „Obvaruj nas Bog naših prijatlov, očitnih sovražnikov se bomo že sami varovali!“ To tudi pri nas na Slovenskem veljá. Očitnih sovražnikov čedalje manj prihaja, ker spoznavajo, da že zdrava pamet najhuje naskakovanje na našo narodnost, na naše pravice obsodi in obsoditi mora, in da se le terde buče na skalnati steni slednjič razbiti morejo, tedaj raji prej pojenjujejo — al tolikanj večá nam je nevarnost po tako imenovanih „dozdevnih prijatlih“, ki na eni strani ližejo, na drugi pa grizejo. Tacih je še na kupe. Eni se skrivajo pod krinko mogočne edine Avstrije, s katero, češ, se ne ujema po njih mislih ravnopravnost narodska, in da bi lože kratkovidneže preslepili, ne nehajo trobiti, da je tudi vlada višja nemška, — ergo vse mora nemško biti. Drugi čenčajo: Mi spadamo pod „nemški bund“, tedaj moramo češ ali nečeš, tudi Nemci biti, posebno ker bi se potem, odpadši iz ožje zveze z Nemci in njihovo omiko, zamogli poverniti v neko sirovost, ker kdo ni Nemec, ni omikan ali saj se ne more omikati! Še več pa jih je, ki pri vsaki slovenski besedici že „pan-slavizem“ vohajo ali pa odpad od vere, kakor da bi bili Nemci sami katoličani in bi neko veseljnost v vseh rečéh „v štantu“ imeli. Eno kakor drugo terditi je neumno, še bolj pa, da bi se strahu, ker je eno ali drugo mogoče in se pri najboljih, najsvetejših rečéh tudi napčnosti godé, že samo zavolj tega svojim pravicam se odrekli in se duševno in telesno umorili, samo da bi drugim ugodno bilo. Čudno, pa vendar le res! Ne moremo si misliti, da je to po naravni poti mogoče, ampak da jih le strast in hudovoljnost k temu žene, torej da nočejo mogočne Avstrije, ker se protivijo krepčanju posameznih delov. Kdor hoče cilj in konec doseči, se mora tudi pripomočkov poslužiti — kdor hoče mogočno Avstrijo, mora tudi po zmožnosti delati, da se posamezni deli ukrepijo. Vsak pa je sovražnik, izdajavec Avstrije, če tudi še tako lepo od nje govori, kdor narodom njih pravice krati in zabranjuje. Iz verskega ozira pa mislimo, da že prav nič ni treba se temu protiviti in Slovane sploh na sumu imeti, kakor se navadno godí in dela. Vera nas uči zmernost, nam kaže tudi slabe zglede; al zavolj tega nas nikdar ne sili, svoje pravice z nogami teptati, se zatajiti in izroditi, da bi le drugemu všeč bilo; marveč je človek po veri še bolj dolžan, samega sebe spoštovati in svoje braniti ter človeku spodobno živeti, in če to od posameznega že veljá, kolikor bolj pa še mora oveljati pri narodih, da ne nastane dušni in telesni samomor. Tako vidimo vse le količkaj veljavne narode delati. Le birokratično samosilje in njega kreature, bodi si vedno ali nevedno, so v stanu pravičnemu početju nasprotovati in ljudstvo popolnoma vsuziti, ker mislijo, da so si sami sebi zadosti, in ker v človeku družega ne spoznajo, kakor le ponižnega sužnjika. To pa je ravno napčno in nič ne veljá. V takem duhu, s takim nevrednim namenom so delali zadnje dni posebno na Štírskem, Koroškem, Dalmatinskem itd., da so domorodne može odpravili ter jih s

*) „Novicam“ ni o tej zadevi nič znano.